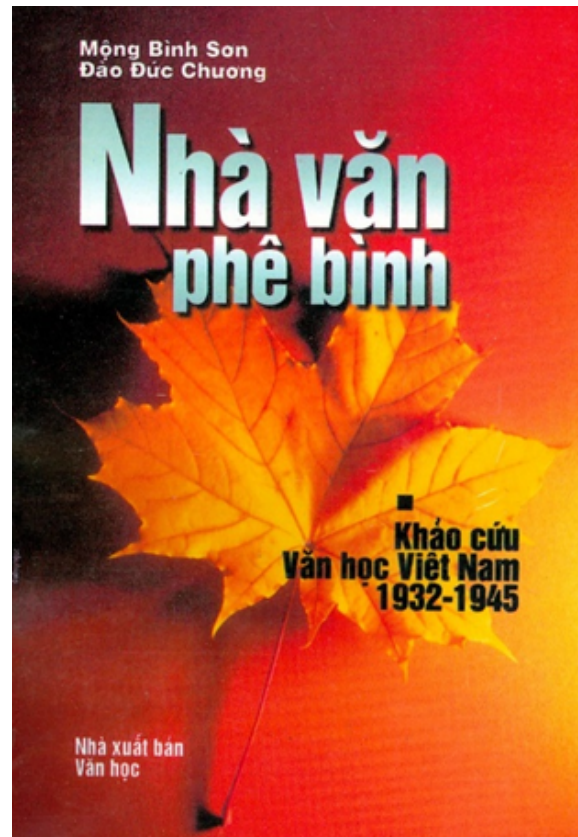

TÁC PHẨM CỦA ĐÀO ĐỨC CHƯƠNG

TÁC PHẨM ĐÃ XUẤT BẢN

I - NHÀ VĂN PHÊ BÌNH

Biên soạn chung với Mộng Bình Sơn, năm 1991 - 1992.

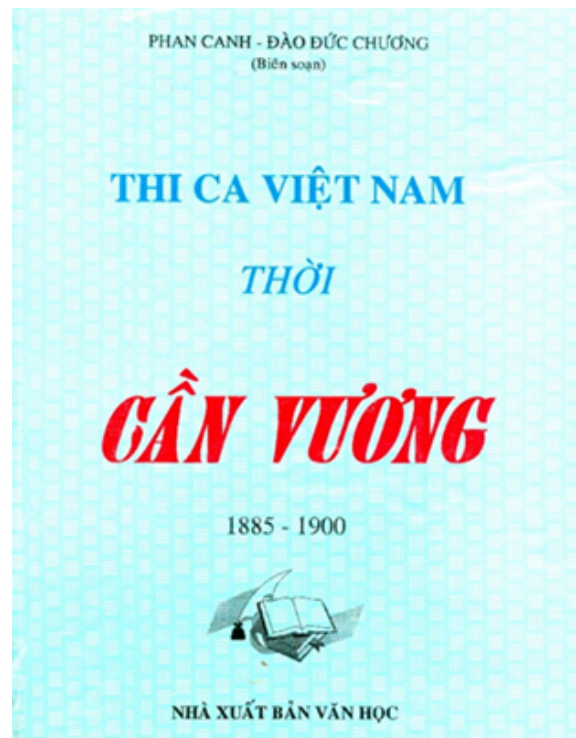

Sách xuất bản 1996, Nhà xuất bản Văn Học ấn hành, dày 350 trang, khổ giấy trung bình (14,5 x 20 cm), bìa mỏng, gáy đóng chỉ.

Tác phẩm khảo cứu Văn học Việt Nam từ 1932 - 1945, gồm 18 tác giả phê bình văn học như: Phan Khôi, Nguyễn Văn Tố, Thiếu Sơn, Trần Thanh Mại, Lê Thanh, Trương Chính, Vũ Ngọc Phan, Nguyễn Đồng Chi, Nguyễn Bách Khoa (Trương Tửu), Hoàng Ngọc Phách, Phan Trần Chúc, Hoài Thanh, Ngô Tất Tố, Đào Duy Anh, Kiều Thanh Quế, Hải Triều, Lam Giang, Hoa Bằng.

II - THI CA VIỆT NAM THỜI CẦN VƯƠNG 1885 - 1900

Biên soạn chung với Phan Canh, năm 1992 - 1993 và 1994 - 1995.

Sách xuất bản năm 1997, Nhà xuất bản Văn Học ấn hành, dày 455 trang, khổ giấy lớn (19,5 x 26 cm), bìa cứng, gáy đóng chỉ. Tác phẩm có hai phần chính:

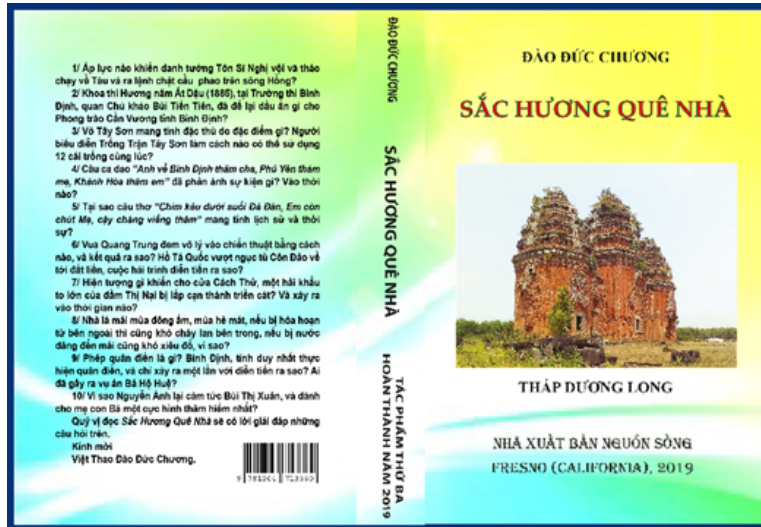
1/ Hoàn Cảnh Lịch Sử và Sự Hình Thành Phong Trào Cần Vương.

2/ Thi Nhân Tiêu Biểu Thế Hệ Thi Ca Cần

Vương: ghi hành trạng và thi ca của 55 nhà thơ thời Cần Vương, không kể các bài vè, chia làm 4 nhóm:

- Cần Vương kháng Pháp (40 tác giả)
- Đối kháng thời thế qua thơ văn (7 tác giả)
- Cảm tình Cần Vương (4 tác giả)
- Thoát ly thời Cần Vương (4 tác giả).

III - SẮC HƯƠNG QUÊ NHÀ:

- ISBN-10: 1-889882-25-9, Nguồn Sống (2019)
- ISBN-13: 978-1-304-71336-0, Lulu.com (2024)
- LCCN: 2019947598
- Copyright 2019 by Đào Đức Chương

Sách xuất bản năm 2024, Nxb Lulu.com, có trụ sở ở Durham NC (North Carolina) ấn hành; gồm 506 trang, kích thước 15,20 x 2,90 x 22,90 cm, bìa mỏng láng, gáy dán keo.

Sách bán trên mạng Amazon:

<https://www.amazon.com.au/S%E1%BA%AEC-H%C6%AF%C6%A0NG-QU%C3%8A-NH%C3%80-CH%C6%AF%C6%A0NG/dp/1304713369>

Sắc Hương Quê Nhà có 10 chương:

- 01/ Lễ Hội Ngày Xuân
- 02/ Trường Thi Bình Định
- 03/ Võ Học Bình Định
- 04/ Giọng Bình Định
- 05/ Chuyện Làng Văn
- 06/ Chuyện Làng Võ
- 07/ Đầm Thị Nại
- 08/ Nhà Lá Mái
- 09/ Thành Bình Định
- 10/ Con Gái Bình Định.

Sắc Hương Quê Nhà là tập sách chuyên đề viết về Xứ sở, Con người, Nếp sống, và Văn hóa Bình Định. Đây là sự tập hợp những bài viết về Bình Định đã được đăng trên các tạp chí ở Hải ngoại. Các bài ấy lại được sửa đổi, bổ chính

nhều lần để trở thành mười chương sách liên kết nhau quanh chủ đề Sắc Hương Quê Nhà.

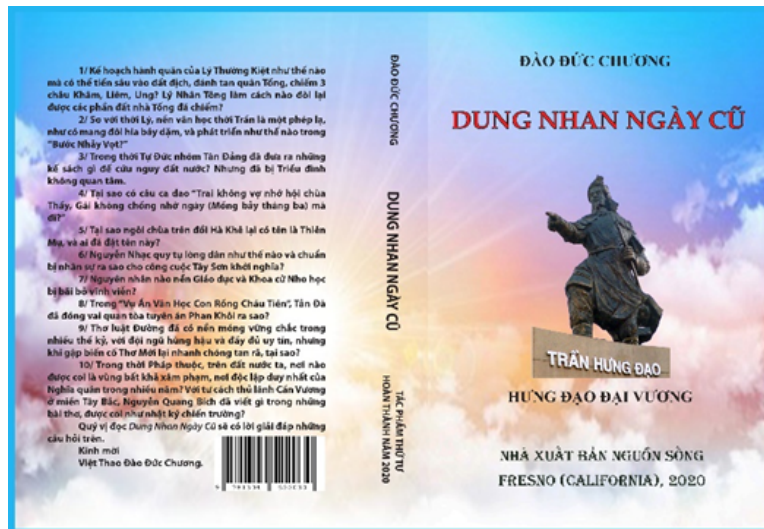
Nhà văn Sơn Tùng ở Virginia, ngày 6- 1- 2014, nhận xét:

“Sắc Hương Quê Nhà là một cuốn sách rất lý thú viết về tỉnh Bình Định, một miền đất với nhiều nét đặc thù - về lịch sử, địa lý, con người và sinh hoạt.

“Ngay từ cái nhan đề sách, Nhà văn Đào Đức Chương đã cho người đọc biết đây là quê hương của ông, và ông đã yêu tỉnh nhà như một bông hoa quý có cả sắc lẫn hương. Quả thật, với cuốn sách được áp dụng chặt chẽ những quy tắc của thể loại biên khảo, tác giả đã sử dụng một bút pháp thiết tha tình cảm để viết về quê nhà của mình, một phần đất không hổ danh “địa linh nhân kiệt” trên giang sơn Việt Nam.

“Có thể khẳng định đây là cuốn sách đầy đủ nhất, phong phú nhất, chi tiết nhất được viết từ trước đến nay về tỉnh Bình Định, quê hương của Tam Kiệt Tây Sơn.” (Trích đoạn, Lời Giới Thiệu của Sơn Tùng, nơi trang 11).

IV - DUNG NAN NGÀY CŨ

- ISBN-10: 1-889882-26-7, Nguồn Sống (2019)
- ISBN-13: 978-1-304-52203-0, Lulu.com (2024)
- LCCN: 2020943312
- Copyright 2020 by Đào Đức Chương

Sách xuất bản năm 2024, Nxb Lulu.com, trụ sở ở Durham NC (North Carolina), ấn hành; gồm 508 trang, kích thước 15,20 x 2,92 x 22,90 cm, bìa mỏng láng, gáy dán keo.

Sách có bán trên mạng Amazon:

<https://www.amazon.com.au/DUNG-NHAN-NG%C3%80Y-CH%C6%AF%C6%A0NG-%C4%90%C3%80O/dp/1304522032/>

Dung Nhan Ngày Cũ có 10 chương:

- 01/ Trang Sử NQ. Sơn Hà Trong Buổi Đầu Nền Tự Chủ
- 02/ Bước Nhảy Vọt Trong Nền Văn Học Cổ Việt Nam
- 03/ Lịch Sử Bang Giao Việt Mỹ Dưới Thời Nhà Nguyễn
- 04/ Ca Dao Về Những Ngôi Chùa - Đoạn Một
- 05/ Ca Dao Về Những Ngôi Chùa - Đoạn Hai
- 06/ Tây Sơn Thập Bát Cơ Thạch
- 07/ Các Khoa Thi Hương Triều Nguyễn
- 08/ Vụ Án Văn Học Con Rồng Cháu Tiên
- 09/ Thời Kỳ Suy Tàn Của Thể Thơ Đường Luật Tại VN
- 10/ Phong Trào Cần Vương Qua Thi Ca.

Dung Nhan Ngày Cũ là tập sách trưng lên khuôn mặt của thời đại tự chủ ở nước ta, kể từ năm 931, Dương Đình Nghệ khởi nghĩa đánh đuổi quân Nam Hán, cho đến năm 1888, vua Hàm Nghi bị bắt tại Quảng Bình. Nhưng hào quang ấy vẫn kéo dài sang thời Pháp thuộc.

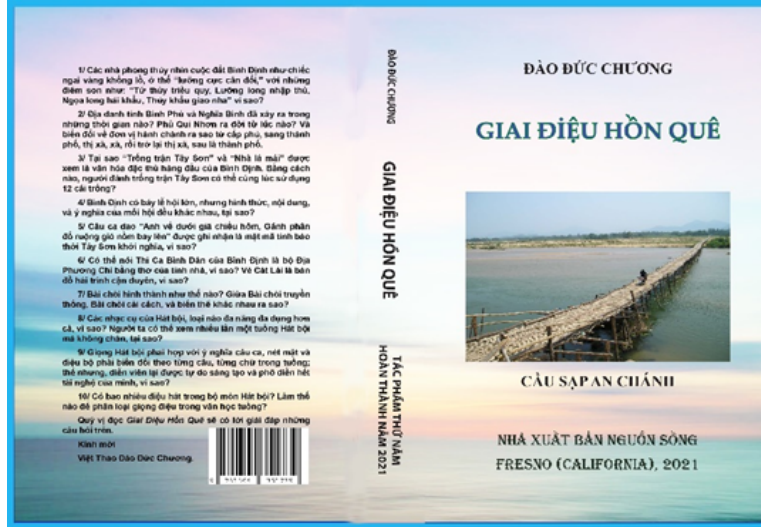
Nhà văn Sơn Tùng ở Virginia, ngày 27-1-2014, viết Lời Giới Thiệu, nhận xét như sau:

“Dung Nhan Ngày Cũ, đã giúp người đọc tìm lại những hình ảnh của dân tộc ta trong quá khứ. Rồi, như người cầm tay lái chiếc “xe thời gian,” tác giả đã đưa du khách đến nhiều lãnh vực từ: Kế sách giữ nước chống ngoại xâm của tiên nhân (chương 1), phép lạ trong nền văn học (chương 2), một kinh nghiệm bang giao (chương 3), vấn đề tâm linh và tín ngưỡng (chương 4 & 5), bài học dựng nghiệp đế vương từ hai bàn tay trắng (chương 6), phép thi cử để tuyển dụng nhân tài (chương 7), quan niệm về xã hội Nho giáo (chương 8), với cái nhìn toàn diện về Thi ca Việt Nam (chương 2 & 9), cuối cùng là lòng yêu nước và tinh thần bất khuất khi đất nước lâm nguy (chương 10)...

“Tóm lại, với Dung Nhan Ngày Cũ, Nhà văn Đào Đức Chương đã cống hiến cho Văn học và Sử học Việt Nam một tác phẩm hiếm có, giúp cho những ai muốn tìm về nguồn để có cái nhìn chính xác đối với những gì đã xảy ra trong quá khứ mà sử sách đã ghi chép một cách thiếu sót, mơ hồ, hay sai lạc, vô tình hay cố ý.” (Trích đoạn, Lời Giới Thiệu của Sơn Tùng, nơi trang 11, 12, 16).

V - GIAI ĐIỀU HỒN QUÊ

- ISBN-10: 1-889882-27-5, Nguồn Sống (2019)
- ISBN-13: 978-1-304-35173-9, Lulu.com (2024)
- LCCN: 2021942563
- Copyright 2021 by Đào Đức Chương

Sách xuất bản năm 2024, Nxb Lulu.com, trụ sở ở Durham NC (North Carolina), ấn hành; gồm 502 trang, kích thước 15,20 x 2,85 x 22,90 cm, bìa mỏng láng, gáy dán keo.

Sách bán trên mạng Amazon:

<https://www.amazon.com.au/GIAI-%C4%90I%E1%BB%86U-H%E1%BB%92N-QU%C3%8A-Chuong/dp/B0DQDV1J76>

Giai Điệu Hồn Quê có 10 chương:

- 01/ Bình Định, Địa Lý Thiên Nhiên
- 02/ Bình Định, Địa Lý Hành Chánh
- 03/ Bình Định, Văn Hóa & Truyền Thống
- 04/ Bình Định, Lễ Hội & Nghệ Thuật Trình Diễn
- 05/ Bình Định, Thi Ca Bình Dân - Ca Dao, Tục Ngữ
- 06/ Bình Định, Thi Ca Bình Dân - Các Điệu Dân Ca Khác
- 07/ Bài Chòi Bình Định
- 08/ Sơ Lược Về Hát Bội
- 09/ Giọng Điệu Chính Trong Văn Học Tuồng
- 10/ Giọng Điệu Phụ Trong Văn Học Tuồng.

Giai Điệu Hồn Quê, tác phẩm chuyên đề về Bình Định, từ Địa lý, Lịch sử, Văn hóa, Nếp sống, Dân ca, Nghệ thuật, đến Điệu.hát. Có thể nói, tác phẩm *Sắc Hương Quê Nhà* đi vào chi tiết từng sự kiện của tỉnh nhà, thì *Giai Điệu Hồn Quê* với cái nhìn bao quát toàn diện.

Giáo sư, Tiến sĩ Nguyễn Hồng Dũng ở San Jose, ngày 9- 11- 2014, nhận định như sau:

“Nhà biên khảo Đào Đức Chương tức Việt Thao có sự di truyền của tổ tiên dòng họ “Đào” đã được truyền chảy trong huyết mạch của ông, sứ mệnh của hàng hậu duệ họ Đào là phải gom thu tất cả những tinh túy đầy sắc màu huyền nhiệm nằm rải rác trong dân gian qua hồn quê lai láng ấy bằng những chứng tích kinh nghiệm giữa hơi thở và mồ hôi, bằng cày cấy đến quan trường, bằng pháp trị đến giáo dục...mỗi nét chấm phá của nghệ thuật khởi đi từ lòng dân chúng địa phương, từng giọng hò đầy quyến rũ, câu hát thật hào hùng, thuật hô lô tô như đoàn quân thắng trận lướt qua khỏi hoàn môn và những điệu hát bội oai phong lẫm liệt đã là một kho tàng vô giá cho nhân thế hiện nay và mai hậu thừa hưởng...”

“Nhà biên khảo Đào Đức Chương trước tiên đã có cái tâm của người cầm bút, ông không muốn những hương sắc ngất ngây bị phai mờ theo năm tháng, cẩn thận từng chi tiết, tỉ mỉ từng lời thơ, gọt giũa từng ý văn rồi trau chuốt từng ẩn dụ để tôn vinh cái cổ truyền dân tộc và dâng hiến cái tuyệt học cho tương lai.

“Đời này có mấy ai hiểu thấu về tuồng tích hát bội, ru hời; từ ngâm, vịnh, tán, hô đến bài chòi, bá trạo; từng giọng điệu thán ngâm, đến lý, hò, bình, oán... tất cả đều gắn liền với lịch sử, địa dư nguồn cội khởi nguyên. Công trình này phải thừa nhận là nhà biên khảo đã kết tập chu toàn, chuẩn xác, minh định được nét uyên nguyên nhưng cũng đầy tình tự không kém phần khúc chiết, đó là điểm thứ hai. Đọc Giai Điệu Hồn Quê, một kỳ công của văn chương luận án, khảo cứu tỏ tường về toàn bộ linh hồn văn hoá Bình Định, tóm thâu cả con người, thổ nhưỡng và tâm linh.” (Trích đoạn, Lời Giới Thiệu của Tiến sĩ Nguyễn Hồng Dũng, từ trang 12 đến 14).

Sách Sắc Hương Quê Nhà, Dung Nhan Ngày Cũ, Giai Điệu Hồn Quê do Nxb Lulu ấn hành năm 2024, được quảng cáo trên Amazon, Lulu.com, Walmart và các trang mạng khác của Mỹ.

Muốn truy cập những sách này, có hai cách:

- Vào Google Search, gõ tên trang mạng và tên tác giả, rồi nhấn enter. Chẳng hạn: Amazon books Đào Đức Chương.

- Hoặc đơn giản hơn, chỉ cần vào Google Search gõ tên tác phẩm, rồi nhấn enter là được. Chẳng hạn: Sắc Hương Quê Nhà.

Dưới đây, xin chọn 2 lời bình tiêu biểu nhất trong số các lời bình đã nhận được từ Email:

- Với Hồ Sĩ Phùng, cựu Hiệu Trưởng Trường Trung học Công lập Đệ Nhị cấp Đào Duy Từ An Nhơn Bình Định, nhận xét tế nhị về hai tác phẩm Dung Nhan Ngày Cũ và Giai Điệu Hồn Quê, qua lăng kính văn chương.

From: hosiphung20081944@gmail.com

To: Chuong Dao <daochuong09@yahoo.com>

Sun, Dec 8, 2024 at 8:11 PM

...Ý văn thật thâm tình, chung thủy. Chữ viết cẩn trọng một đời không đổi

Hai tác phẩm biên khảo viết rất kỹ, cân nhắc từng chữ từng câu chuẩn xác. Người đọc như thấy được tác giả nâng niu từng con chữ gọi cảm một thời vàng son. Văn biên khảo mà mềm mại, đan cài chất thơ như mạch suối ngầm, ẩn hiện suốt tác phẩm, lãng đãng như dòng trăng chảy ra từ vô thức...

Thân mến kính

Củ Chi (Sài Gòn) 8-12-2024

HỒ SĨ PHÙNG

- Với Sử Gia Trần Anh Tuấn:

* Nguyên Giáo Sư Ban Sử Học Đại Học Văn Khoa Sài Gòn,

* Giáo Sư hưu hưu Oakland Unified School District CA,

* Cựu Chủ Nhiệm & Chủ Bút Chuyên San Dòng Sử Việt, CA.

Nhận định về 3 tác phẩm của Đào Đức Chương, bằng tầm nhìn dày dặn kinh nghiệm của một Sử gia chuyên nghiệp.

From: Tran Anh-Tuan <att411@comcast.net>

To: Chuong Dao <daochuong09@yahoo.com>

Cc: ANHTUAN TRAN <att411@comcast.net>

Date: 01/28/2025 2:20 AM PST

Subject: Re: Phúc đáp

Kính gửi Sử Gia, Giáo Sư Việt Thao Đào Đức Chương,

Thưa Anh,

Bây giờ là tảng sáng ngày 29 Tết Ất Tỵ, trước mặt tôi là ba tác phẩm ấn bản 2024 của Anh.

Đó là *Sắc Hương Quê Nhà* (506 trang), *Giai Diệu Hồn Quê* (502 trang), và *Dung Nhan Ngày Cũ* (508 trang). Đó là 1,516 trang tâm huyết của một người con Bình Định nay đã trở thành sử gia của Bình Định!

Trước hết, *Sắc Hương Quê Nhà* bao quát lịch sử và địa lý của Bình Định. Cũng bao quát về lễ hội, thi cử, văn hóa, văn học... nhưng lại chi tiết về giọng nói người Bình Định, kiểu nhà Bình Định, và con gái Bình Định. Dù bao quát hay chi tiết, nội dung bao giờ cũng sống động và mới lạ giúp con em Bình Định thêm hãnh diện về quê hương và người ngoài địa phương thêm yêu quý vùng đất sản sinh những anh hùng dân tộc như Quang Trung Nguyễn Huệ và những nữ anh hào như Bùi Thị Xuân.

Giai Diệu Hồn Quê đi sâu vào khung cảnh thiên nhiên và hành chánh của Bình Định. Sau đó tỉ mỉ những chi tiết lý thú và độc đáo về ca dao tục ngữ Bình Định, tuồng tích Bình Định, bài chòi Bình Định, và hát bội (hay bộ?) Bình Định...

Dung Nhan Ngày Cũ không còn quy về vùng Bình Định, nhưng là tập hợp của một số đề tài lịch sử khác nhau mà tác giả vốn là một nhà văn hóa của Bình Định thao thức nên chú tâm nghiên cứu, gồm văn học cổ Việt, ca dao về chùa miếu, thi ca về phong trào Cần Vương, thơ Đường luật, thi Hương thời Nguyễn, bang giao Việt Mỹ thời Nguyễn...

Nội dung của ba tác phẩm cho thấy cách thể hiện của tác giả. Là tác giả qua dòng thời gian mà viết những đề tài gần phổ biến trên báo chí, qua cảm xúc trong những hoàn cảnh đặc biệt mà viết, và nhất là qua chủ ý tài bồi cho vùng đất sản sinh ra người viết Sử họ Đào.

Trước thềm năm mới, xin mến chúc Anh và gia đình an khang, vạn sự cát tường như ý.

Trần Anh Tuấn

28.1.2025

TÁC PHẨM SẼ XUẤT BẢN 2025

VI - CA DAO NÉO VÀO LỊCH SỬ: ISBN 1-889882-28-3

Lịch sử là quá trình diễn biến sự kiện ảnh hưởng đến một nhóm đông người, một dân tộc, một quốc gia, một liên bang. Ca dao là thơ của quần chúng dưới hình thức câu hát nhưng không theo nhịp điệu nhất định, không biết tác giả là ai, và được phổ biến qua sự truyền miệng.

Nếu là ca dao lịch sử, thường sự kiện lịch sử có trước, ca dao phản ánh thái độ của quần chúng đối với sự kiện đó. Ca dao còn là tiếng nói của quần chúng ghi lại giai đoạn lịch sử xa xưa, trong thời gian chưa có ca dao. Vì vậy, khi ca dao xuất hiện thì ca dao đóng vai trò chép sử kiểu dân gian. Một trường hợp khác, ca dao báo trước sự kiện lịch sử; đó là những câu sấm truyền, các nhà tiên tri ẩn danh đưa thông điệp của mình vào văn chương truyền khẩu. Một vài câu ca dao lịch sử, có tính cách chung chung, không rõ phản ánh một sự kiện nhất định; gặp trường hợp này chúng tôi phải chọn lựa sự kiện nào tương đối phù hợp nhất với câu ca dao ấy. Và trong phạm vi đề tài này, có vài câu thơ lịch sử còn lưu tên tác giả, nhưng được dân chúng hâm mộ, lan truyền trong dân gian qua nhiều đời và ca dao hóa. Chúng tôi tạm đưa loại ấy vào gia đình ca dao nhưng có ghi xuất xứ.

Đường vào Lịch Sử Việt Nam qua néo ca dao là bức tranh ẩn tượng. Mỗi sự kiện lịch sử được ca dao lồng vào, dù chỉ vài nét chấm phá đơn sơ nhưng rất cô đọng, đóng vai trò chứng nhân, củng cố cho sự kiện thêm vững chắc. Hành trình ca dao theo suốt chiều dài lịch sử từ họ Hồng Bàng (鴻龐氏) dựng nước đến ngày nay và mãi mãi ngàn sau. Thế nhưng, trong bộ sử phẩm này giới hạn từ lập

quốc đến năm 1945, và chia làm 4 thời đại, bao gồm 24 chương, lập thành hai tập.

01/ Hình Thành Và Củng Cố Quốc Gia (2879 TTL - 1427): 6 chương

02/ Kiện Toàn Và Mở Mang Lãnh Thổ (1428 - 1802): 6 chương

03/ Thời Đại Ổn Định Bờ Cõi (1802 - 1945): 8 chương

04/ Những Viên Toàn Quyền Cai Trị Liên Bang Đông Dương (1887 - 1945): 4 chương.

Và bộ sử phẩm này đã đăng dài hạn từ ngày 3-9-2014 đến ngày 27-5-2017 trên Nguyệt san Viet LifeStyles, ở Arizona.

VII - TIẾNG LÒNG (TUYỂN TẬP THƠ VIỆT THAO): ISBN 1-889882-29-1,

Thi tập Tiếng Lòng có 6 chương:

01/ Khởi Điểm (1957 - 1962)

02/ Nhập Cuộc (1962 - 1974)

03/ Sống Với Quê Hương (1975 - 1980)

04/ Làng Quê Tim Tôi (1981 - 1988)

05/ Cuối Cùng, tức Giã Từ Quê Hương (1989 - 1993)

06/ Đòi Viễn Xứ (1993 - đến nay).

Gồm 140 bài thơ chọn lọc, mỗi thi phẩm kèm theo lý do sáng tác và hình minh họa nếu có.

LỜI THƯA SAU CÙNG

Tôi năm nay 87 tuổi, nhưng vẫn quyết tâm trong năm tới (2025) phải hoàn tất việc tự layout và xuất bản 3 tác phẩm nữa, như đã làm trong năm 2024. Trong năm 2026, và sau nữa, muốn lắm nhưng không dám hứa, nhưng nếu Trời còn cho sức khỏe và trí óc còn minh mẫn, tâm nguyện sẽ tiếp tục layout và xuất bản dần những tác phẩm còn lại cũng đã biên soạn xong. Vâng, làm việc là niềm vui, là lẽ sống của đời tôi:

Đừng phí ưởng đời ta trong giá lạnh,

Mở rộng lòng cho đến phút tàn hơi.

Dâng bàn tay khối óc góp công đời,

Và cái Thiện, con đường vào Chân lý.

(Trích *Cuộc Đòi*, Huế, 1961. Việt Thao)

San Jose, khởi viết ngày 14-12-2024

VIỆT THAO ĐÀO ĐỨC CHƯƠNG